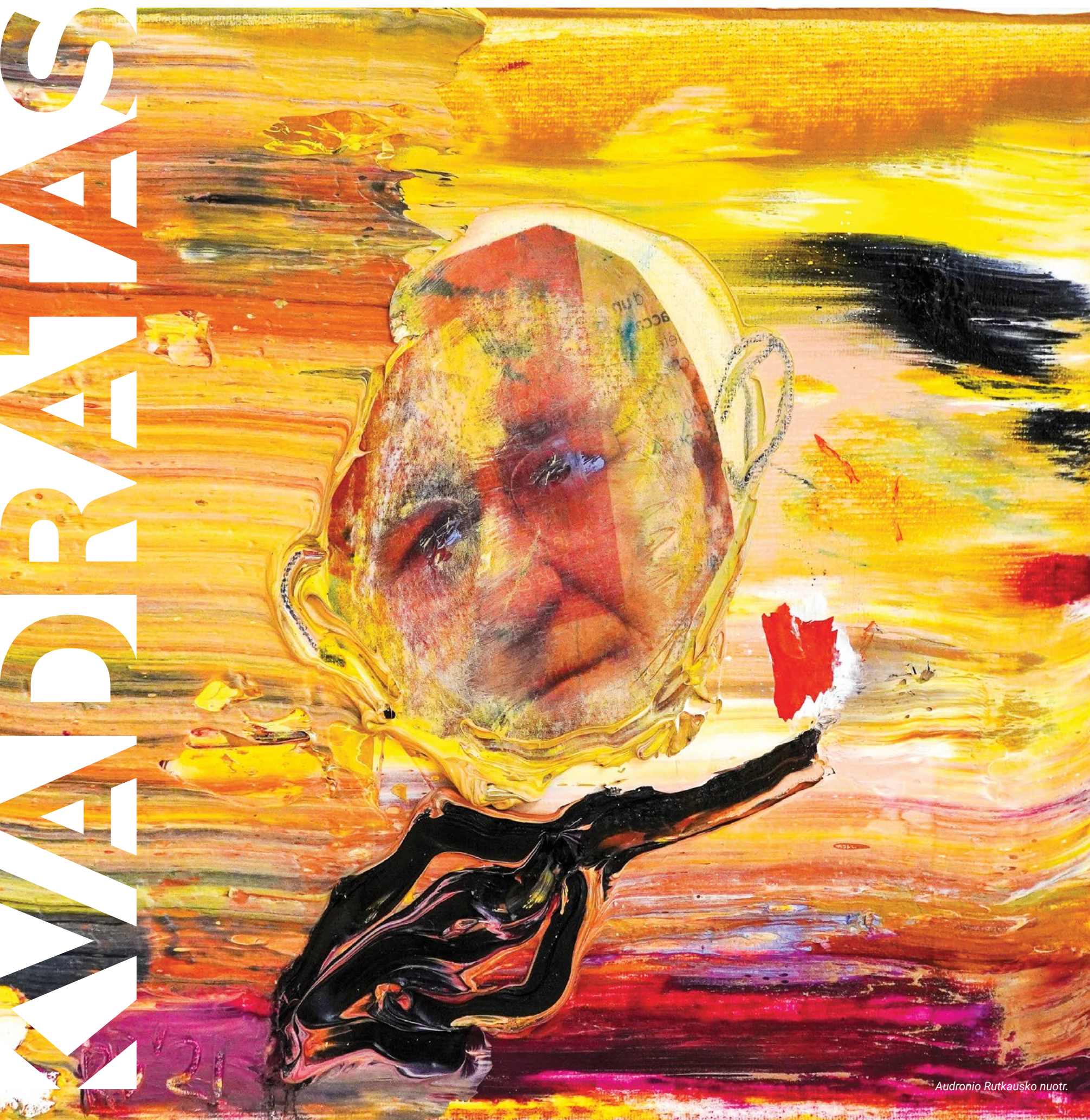

KARAS

Audronio Rutkausko nuotr.

etaplus

Meno teritorija #02

2022/02/25

„NUSTEBINTI ŠIUOLAIKINĮ
ŽIŪROVĄ SUNKU IR TAI
NĖRA TIKSLAS“

2

TAPYBA IR POEZIJA
DISKUSIJŲ LAUKE

4

APIE DVI PAKRAŠTINES
MENO TERITORIJAS

5

ALVYDAS LUKYS:
„ŽMOGUS NETURI ŠAKNŲ,
BET JAM JŲ REIKIA“

6

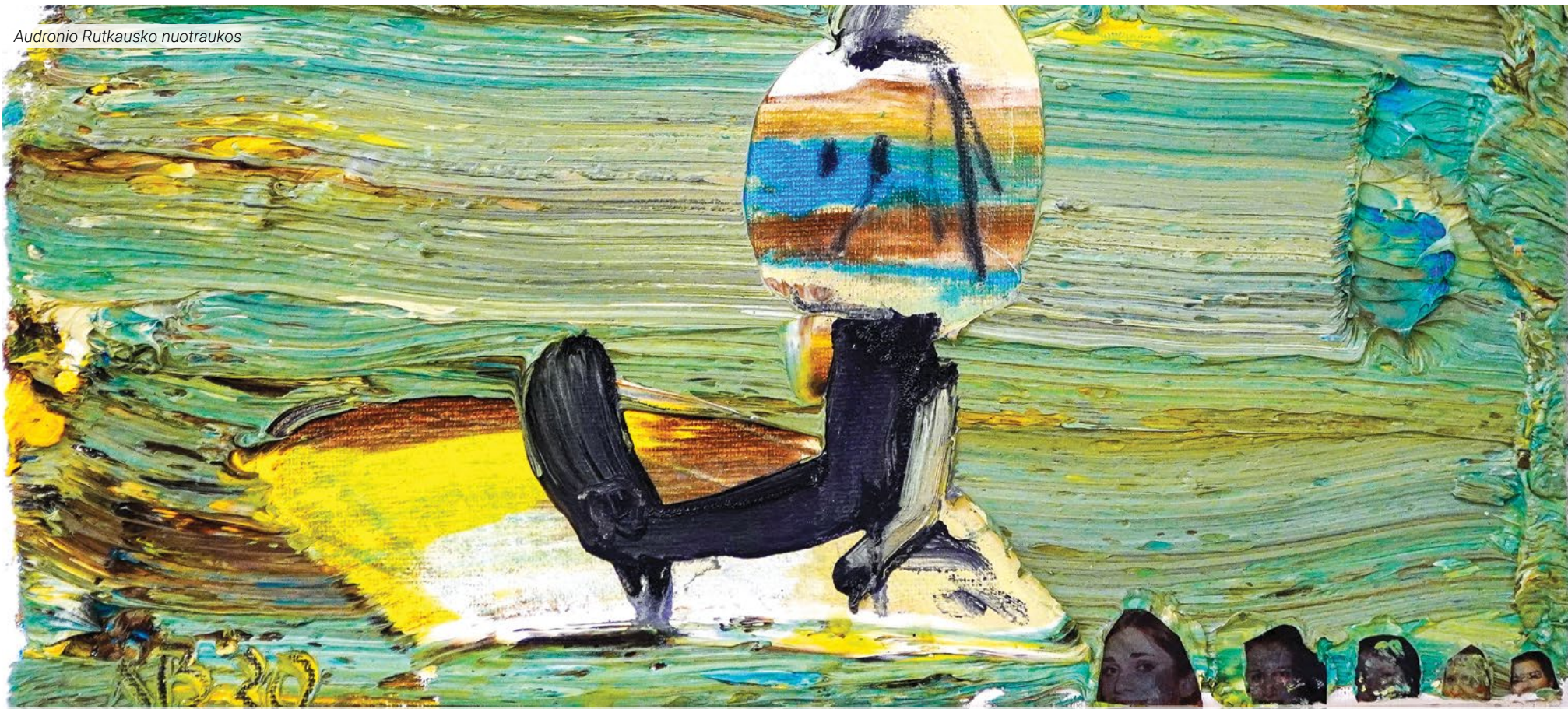
PIRMA KARTĄ LIETUVOJE –
LITVAKŲ SKULPTORIAUS
M. BRENNERIO PARODA

7

TAIP KURIAMI
YPATINGI DALYKAI

8

Audronio Rutkausko nuotraukos

„NUSTEBINTI ŠIUOLAIKINĮ ŽIŪRO

Š Šiaulių kilusio tapytojo Romualdo Balinsko kūrybos kelią žymi pašaukimas ir atsitiktinumai. Kai kam tikty žodis „likimas“. Savo kūrinius dailininkas apibūdina kaip „atsiradimus iš ilgų stebėjimų ir mintijimų“. Apie gyvenimą kuriant Romualdą kalbinome Šiaulių dailės galerijoje veikiančios parodos „Re – vėl, iš naujo, priešingai“ fone. Paroda lankytojų dar lauks rytoj, vėliau išvyks į Vilnių.

– **Pandemija neišvengiamai veikia meno pasaulį, pasirodo naujai realybei reflektuoti skirti kūriniai. Šiaulių dailės galerijoje baigiamą eksponuoti parodą „Re – vėl, iš naujo, priešingai“ vadinate pandeminiu ciklu. Kokios Jūsų mintys apie pandemiją? Kaip ji paveikė Jūsų kuriamą meną, kasdienybę, mintis?**

– Taip, tai paveikė kasdienybę ir kūrybą. Pandeminis ciklas todėl, kad dauguma darbų nutapyti pandemijos metu. Nežinia, baimė, netikrumas, karantinai, draudimai, įtampa, pyktis, nuolankumas, statistika, izoliacija, rezignacija – ar tik laikina, ar naujoji realybė? Man tai buvo laikas sustoti ir apgalvoti, gal kažką vėl iš naujo keisti ir keistis. Re – vėl, iš naujo, priešingai: ieškoti kitų būdų, nei buvo prieš tai, sugrįžti ir eiti kitur ir kitaip. Paveiksluose atsirado daugiau erdvės apmąstymams, o žmonės,

iškirpti iš žurnalų, virto veidais – taškais, kurie buriasi, rikiuojasi, kyla ir krinta erdvėje, vienijami kelionės ir išlikimo tikslo.

– **Esate kilęs iš Šiaulių, 1982 m. baigėte ir tuometį Šiaulių pedagoginį institutą, įgijote dailės pedagogo kvalifikaciją. Kaip apskritai sugalvojote studijuoti dailės pedagogiką?**

– Baigiau Šiaulių vaikų dailės mokyklą, net pelniau pirmąją vietą už tapybą respublikiniame dailės mokyklų konkurse. Penktoje klasėje susidomėjau fotografija, kelios mano nuotraukos buvo išspausdintos miesto laikraštyje, gavau pirmą honorarą. Vyresnėse klasėse vaidinau pantomimose, mokyklos renginiuose dariau solo pasirodymus. Buvo noro stoti į aktorinį arba būti kino operatoriumi, bet neturėjau pakankamai pasiryžimo. Klasės auklėtoja N. Tvarionavičienė rūpinosi, kad tokie gabūs tingi-

niai, kurie nežino, ko nori, neprapultų. Man pasiūlė nueiti į atvirų durų dienas PBD (Piešimo, braižybos ir darbų) fakultete. Su klasioku nusprendėme stoti. Tuo metu apie pedagogiką net minčių nebuvo. Studijuoti sekėsi, studentauti buvo smagu, linksma ir įdomu. Susirinko gera kompanija.

Ypatingai gerai leisdavome laiką vasaros plenerų ir rudens talkų kolūkiuose metu. Prigalvodavome įvairiausių akcijų-atraksių, net buvome įkūrę *country-punk* roko grupę. Pamenu, stovėjome su Aliumi R. ankstyvą pavasarį prie „Palydovo“ ir sakiau: padarom kažką panašaus į Fizikų dienas. Sugalvojom Piešėjų dienas, kurios vėliau tapo tradicinės. Kai po penkerių studijų metų įteikė diplomus ir paskyrimus į darbo vietas, stovėjome pasimėtę: ką, viskas baigta? Mielai būtume pasilikę dar keleriems metams.

– **Po kelerių metų bandėte perstoti į Vilniaus dailės institutą?**

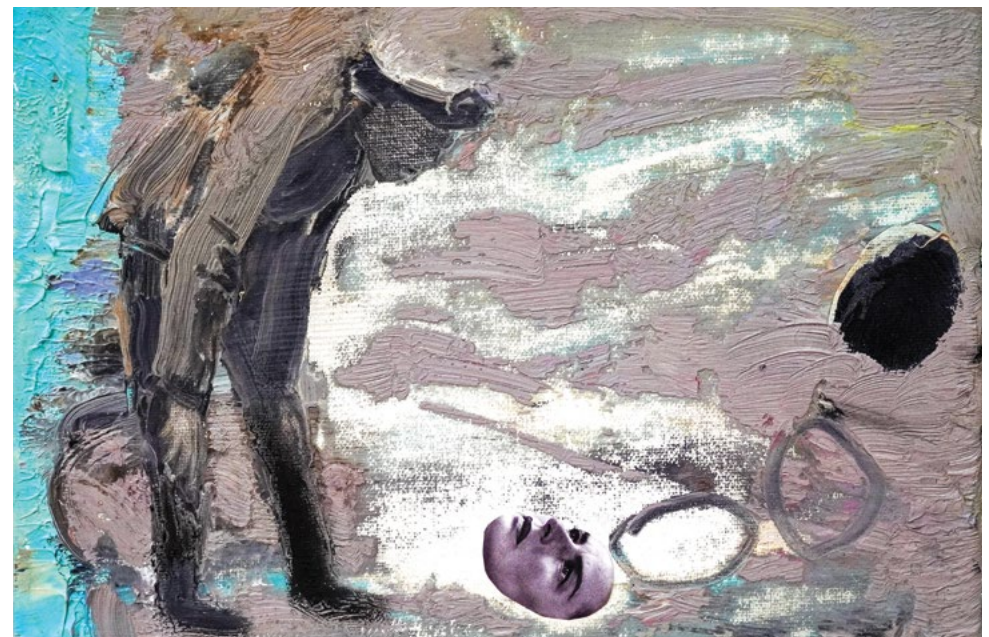
– Buvo tada toks susitarimas, kad gabūs studentai po dvejų metų studijų gaudavo nukreipimus į tuometį Vilniaus dailės institutą. Nuvažiauvau rudenį pas rektorių. Tas ilgai kažką aptakiai šnekėjo ir pasiūlė atvažiuoti kitais metais. Ką gi, net apsidžiaugiau: taip nesinorėjo Šiauliuose palikti tos geros kompanijos. Dėstytojai lingavo galvomis, paskui supratome,

kad į mano vietą jau buvo kažkas priimtas aplinkiniais keliais.

– **Kaip į užsibrėžimą tapti menininku reagavo aplinkiniai? Juk tiek tuomet, tiek dabar buvimas menininku nėra laikomas racionaliu pasirinkimu.**

– Kai pradėjau savo, kaip tapytojo, kelią, būti menininku buvo netgi prestižo reikalas, o ir pinigine prasme daug būdų užsidirbti. Kasmet vykdavo bent kelios respublikinės dailės parodos, jeigu tavo darbas pakliūdavo į ekspoziciją, garantuotai būdavo nuperkamas dailės muziejaus, dailės fondo arba kitų įstaigų. Iš dirbtuvių irgi pirkdavo kolekcionieriai. Būdavo galimybė nemokamai gauti kūrybines dirbtuves ne tik žinomiems menininkams, bet ir jauniems kūrėjams. Laikai pasikeitė. Dabar sunku pragyventi vien iš meno, o ir dirbtuvių dykai niekas neduoda. Menininku būti iš tiesų nėra lengva. Abejonės, prasmės klausimai, savo vietos ieškojimas, parodų rengimas. Nėra atostogų, nėra griežtų darbo valandų, net ir sapnuose kažką tapai.

– **Vieni keisčiausių faktų, kuriuos pavvyko apie Jus sužinoti, – kad kariuomenėje esate dirbęs dalinio, o iš jos grįžęs – kolūkio dailininku. Kokie prisiminimai iš tų laikų? Kuo skiriasi buvimas laisvu menininku nuo buvimo menininku kažkam?**

VAŲ SUNKU IR TAI NĖRA TIKSLAS"

– Daugelis dailininkų anuomet taip dirbo, jei ne mokykloje ar institute, tai gamykloje, kolūkyje ir kt. Tuometei santvarkai labai reikėdavo vizualizuoti savo ideologiją, parodyti „neklystančias“ tiesas ir pasiekimus – kaip antai penkmečio planus įvykdysime per tris metus ir panašios nėsamosnės. Tai va, dailininkai turėdavo to darbo, o ypač prieš didžiąsias ideologines šventes. Man šiuo atveju buvo kitaip, nes tame kolūkyje, kuriame dirbau, pirmininkas sumanė įkurti nusipelnusių žmonių (veteranų, darbo pirmūnų ir kt.) portretų galeriją – ne nuotraukų, bet tapytų ir nemažo formato. Davė naujai pastatytame vaikų darželyje salę-dirbtuves. Ateidavo žmonės papozuoti, kitus dariau iš nuotraukų. Per trejus metus namaža galerija gavosi. Man tai visai patiko.

Būdamas menininku kažkam, vis tiek gali daryti savaip, kalbėti tarp eilučių ir taip netgi įdomiau, o buvimas visiškai laisvu menininku neegzistuoja. Negali būti absoliučiai laisvas: tai visokie reikalai trukdo, tai sveikata šlubuoja, tai nepilnavertiškumo jausmas ima viršų, tai nuotaikos nėra, tai pandeminis karantinas, tai karo grėsmė ir t. t. Dar tie amžini klausimai: kam viso to reikia ir išvis kokia prasmė kažką tapyti ir kurti? Tada pasipurtai ir toliau tepi arba užtepi.

– **Pradėjęs aktyviai kurti, persikėlėte gyventi į Vilnių, Šiauliai liko tik studijų laikų miestu. Koks (ir ar) išliko santykis su Šiauliais? Ar jums apskritai yra reikšminga gyvenamoji vieta, išžeminimas?**

– Šiauliai – mano gimtasis miestas. Čia gyvena mama, seserys, mokslo draugai – žmonės, su kuriais palaikome ryšius, bendraujame. Geografinė vieta nėra taip svarbu. Jei yra normalios sąlygos gyventi ir kurti, tai ir gerai. Man geriausiai kuriasi kaime, daržinėje. Ten ir išžeminimas ant aslos.

– **Jūsų biografoje yra skiriami du kūrybiniai etapai, nes nuo 1992 iki 2002 metų tapyba beveik neužsiėmėte, įnikote į reklamos kūrimą, iliustravimą. Kodėl taip nutiko? Kiek tam įtakos turėjo besikeičianti visuomenė?**

– Parodose pradėjau dalyvauti nuo 1984 metų. Per metus nutapydavau kelis gerus darbus ir sudalyvaudavau respublikinėse ir tarptautinėse parodose. Jau žinojau

ir jaučiau, ką ir kaip noriu tapyti. Po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo parodiniame gyvenime prasidėjo virsmas, nebėliko respublikinių parodų. Pajutau, kad nesu stiprus daryti personalines parodas. Nusprendžiau padaryti pertrauką, susivokti, surasti savo vietą naujame kontekste. Be to, vaikai maži, pradėtas statyti namas, pastovus pinigų trūkumas. Reikėjo ieškoti, kaip dar užsidirbti tais sunkiais laikais. Dirbau žurnalo redakcijoje. Su bičiuliu uždarbiauome kabindami reklamas. Suradome savo nišą, darydami reklamas Senamiestyje. Darėme menines įskabas iš metalo (žalvario, bronzos) restoranams, kavinėms, parduotuvėms. Kiek žinau, yra vienintelė nuo 1996 metų Vilniuje išlikusi mūsų vitrina ir fasado meninis elementas – žalvariniai akiniai. Bet... bičiulis emigravo ir reklamos verslas baigėsi. Tapyba buvo visada mintyse ir vieną dieną, sulaukus 40 metų, smogė mintis: jeigu dabar tuoj nepradėsiu tapyti, tai gal niekada? Pradėjau... Buvo labai sunku. Perkeisti surambėjusį mąstymą, susivokti, atrasti temų ir formų, ir dar daug kitų dalykų. Mokiasu iš naujo.

– **Šiandien esate grįžęs prie tapybos, žaidžiate, keičiate atlikimo stilišką, tad žiūrovas visuomet yra įtrauktas, dažnai – nustebintas. Kaip įvardijate (sau ir kitiems) savo kūrybos tikslą?**

– Koks mano kūrybos tikslas? Dažniausiai egoistinis – patenkinti smalsumą, nustebinti save. Kartais pavyksta, kai nueini ten, kur neplanavai, ir suvoki tai, ko nežinojai. Kažkuo nustebinti šiuolaikinį žiūrovą yra sunku ir tai nėra mano tikslas. Svarbu, kad tas darbas yra kūrinys ir kviečia kurti. Man ir pačiam įdomu, kaip dar toliau galima nueiti. Nesistengiu užsistovėti savo at-rastoje stiliškoje.

– **Dažnai įsivaizduojame menininką kaip autsiderį, vienišių, tačiau jūs – atvirkščiai – esate daugelio plenerų, parodų dalyvis. Ar jums, kaip menininkui, reikalinga bendrystė? Ką ji duoda?**

– Dalyvavimas pleneruose, simpoziumuose, parodose – gana fragmentinis laikas. Didžiąją laiko dalį, kurią skiriu kūrybai, praleidžiu vienumoje, savo laboratorijoje, kaip koks keistuolis mokslininkas. Neklausau jokios muzikos ar radijo. Nestovių prie

► **Romualdas Balinskas: „Bent jau žinau, kad nežinau. Esu grybas. Įsivaizduokime, kad menininkai yra įvairių rūšių grybai, sudaro grybieną, kuri reikalinga bendrai ekosistemai ir daro jai įtaką.“**

staklių aštuonias valandas per dieną. Ilgai galvoju, stebiu, pastebiu, žymiuosi, rašau, si, kaupiu idėjas ir dažnai atsitinka taip, kad viskas sukrinta į kūrinių kažkokiu atsiradimo būdu. Jei kviečia į plenerus, stengiuosi visada nuvažiuoti – tai man galimybė pabūti ir pabendrauti su žmonėmis, pakeisti aplinką.

– **Jei reikėtų apibūdinti, kaip Jūsų drobėse žaidžia fikcija, realybė (–ės), autorefleksijos, o gal dar kas svarbaus?**

– Jei reikėtų apibūdinti savo tapybą vienu žodžiu, – atsiradimas. Tai labiausiai vertinu. Kartais tam nežinau pavadinimo. Vengiu mėgautis potėpiu, dailumu, puošnumu. Man įdomu, kaip tarsi savaime sukrinta formos, linijos, spalvos ir iš to gimsta intuityviai atsiradusi idėja, kuri prieš tai buvo ilgai galvota, sapnuota ir ryškinta. Man svarbu ne mėgautis, o domėtis, stebėti, derinti tai, kas nesuderinama, eksperimentuoti, žiūrėti, kas iš to išeis. Supanti realybė pilna įvairiausių formų ir idėjų – kaip žaidžiantis žmogus parodoksaliai ir atsitiktiniu būdu dėlioju jos fragmentus savo drobėse, kol iš chaoso pradeda ryškėti būsimo paveikslo

kontūrai. Dažniausiai tas procesas vyksta mintyse, iš pasąmonės plaukiant formoms ir vaizdams, kartais kelias savaites ar mėnesius. Taip pat man svarbu tapyboje daugiasluoksniškumas, tęstinumas. Paveikslai grupuojasi į ciklus, kurie vis tęsiasi, papildoma naujais darbais.

– **Meno pasaulis vis atsinaujina, perkuria save, tačiau Europa neišsivengiamai sensta, ypač regionuose, – sensta žiūrintys tiek į tradicinį, tiek į naująjį meną. Ar kartais mąstote apie ateičiai patikėtą meno pasaulį, jo konfliktus? Jei taip, kokios mintys lanko, koks bus ateities menas ir jo žiūrovas?**

– Dabar sunku ką nors prognozuoti – taip pat ir apie ateities meną. Arba viskas paprastės, arba sudėtingės. Arba prastės, arba tobulės. Arba nei taip, nei kitaip. Gal bus taip, o gal priešingai. Bent jau žinau, kad nežinau. Esu grybas. Įsivaizduokime, kad menininkai yra įvairių rūšių grybai, sudaro grybieną, kuri reikalinga bendrai ekosistemai ir daro jai įtaką.

TAPYBA IR POEZIJA DISKUSIJŲ LAUKE

Filosofas Jurgis DIELIAUTAS

Vasario 18 d. „Anima Mundi Academia“ „Migruojančioje galerijoje“ (Vytauto g. 111A, Šiauliai) įvyko Inos Budrytės autorinės tapybos parodos „Pakeliui į niekur“ ir Solveigos Masteikaitės poezijos knygos „Pietūs vidury niekur“ pristatymas.

S. Masteikaitės tekstus skaitė, poetiniais motyvais improvizavo Valstybinio Šiaulių dramos teatro aktorius Vladas Baranauskas. Viso vakaro metu autorės dalijosi abipusio bendradarbiavimo patirtimi, išpūdziais ir refleksijomis, atsakinėjo į klausimus, skaitė knygos tekstus, poetiškai vertino piešinius ir tapybiškai aiškino poeziją.

Diskusijos ir pristatymo metu paaiškėjo, kad pati knygos autorė S. Masteikaitė savo tekstų net nelaiko tiesiogiai poezija. Tai yra jos atrinkti ir improvizuoti, intuityviu pavidalu sukurti naujųjų medijų tekstai. Vis tik visa tai yra labai moderni poezija, kuri yra ne tik kalba, o ir save įmantriai medijuojanti išraiška.

Daug autorės S. Masteikaitės kūrinių yra tarsi tik eskizai, apmatai kažkam kitam. Tokia poezija gausi intonacijų. Ji mus nuveda į skirtingas plotmes, įmantrias aplinkas, haliucinuojančias apsuptis. Ten daug skirtingų poetinių veiksmų. Visur yra ta intensyvi, ironiška raiška, kuria labiausiai ir pasitikima. Išpažintys ar atsivėrimai nevirsta tik sentimentų dėlionėmis, prisiminimai, sapnai, vizijos netampa tik protokolais. Bandoma iš įvairių pusių akustiškai ir vizualiai aprašyti nuostabos pabudintą suklusimą ir sutrikimą. Tai bandymai skirtingais būdais išgirsti tai, kas braunasi per aplink mus dominuojantį medijuotą triukšmą.

Bendros ir tarpusavyje susipynusios situacijos, kai savyje veriasi nauji dariniai, randami visai kiti rezervai – poetinis, estetiškas perteklius. Tarsi tik atsiveriama, ritmiškai atviraujama, bet iš esmės regima ir girdima visai kita situacija. Šie tekstai yra hermetiški intonacine prasme. Reikia ištarmėje pagauti, atrasti tinkamą, niuansuotą, gerai suderintą intonaciją. Tinkama poetinė intonacija kaip tik ir leidžia išgirsti regimą, juntamą dviprasmybę, nuolatinį prasilenkimą ir neatitikimą. Daug eilėraščių yra grįsti poetine užklausa. Iš aibės retorinių užklausių, poetinių klausimų gimsta begalinė polemika – su dirbtine merdinčia, konvencine statika, absurdiškų konvencijų prerogatyvomis. Girdimi poetiniai praregėjimai, kurie pakiečia įprastą savijautą.

I. Budrytės parodos piešiniai tik iš pirmo žvilgsnio atrodo tarsi eskizai, lakoniški apmatai. Dėl savitos ekspresijos, mišraus piešimo stiliaus visa tai virsta įmantria paraiška. Dominuoja minimalizmas, lakoniškumas, nėra nieko nereikalingo. Puikiai suprantamos ir valdomos įvykių bei situacijų foninės spalvos.

Autorė pasirinko mišrų tapybos stilių ir tai padeda išvengti visai niekam nereikalingo nudailinimo. Jos skiriamasis bruožas yra tos laužytos, laukinės, pirminės linijos ir nesupainiojamas kontūras. Tokios linijos nekopijuoja tikrovės – jos yra tos realybės veikiamos. Be to, yra savitų laužytų, greito pokyčio, netikėto perėjimo linijų.

Tokiose linijose esminis yra plastikos klausimas: išraiškos plastika, plevėnimas ir plazdėjimas, griūvančio jaudulio virpesiai, nuotaikos dūžiai virsme. Tai vis tikrovės paraiškos iš mūsų esamos tikrovės skaudžių ir slogių naratyvų, kurie yra socialiai transliuojami ir naujai montuojami. Ekspresyvioji autorinė linija vis naujai braižo tikrovę. Ekspresija fragmentuotose bei mišriu stiliumi pateiktuose piešiniuose – depresyvi ir ekstravagantiška. Tai ir yra tyli dabarties konceptualizacija priversutinės vizualizacijos fone.

Pats piešinys nėra tik apybraiža, apmatas – tai situacinis pamatas, intensyviausias greitos reakcijos apvaudas su jėgos išvestinėmis linijomis, kur veikia ir ta svarbi ironiškoji, situacinio – vis kitokio, atsinaujinančio – poveikio apibrėžtis. Tokios linijos jautrios dėl savo lengvumo ir foninių spalvų lakoniškumo.

Apibrėžtis paveikia dėl minimalios tiesioginės įtampos, o piešinio raiška visada suranda dominuojančias – irzlių ir pretenzingų naratyvų, įkyrių ir dirbtinių dispozityvų – temas, su kuriomis autorė savitai polemizuoja. Tai yra viena kitą kuriančios ir viena kitą persekiojančios temos. Mes tuos naratyvus gerai žinome, bet tikrosios jų jėgos, galiojimo trukmės – ne. Tokia autorinė užuomina taikosi į poveikį, isterišką įtaigą.

► Prapuolusioms katėms (2008).

Vakaras ir renginio diskusija parodė naujų žodžio ir vaizdo, įžodinio ir įvaizdinimo atverties bei sutelkties galimybių. Poetinis žodis praplečia pirminę pieštinę ekspresiją, o pati išplėstinė piešinio raiška nukreipia save link pirminio santykio su esamu painiu pasauliu. Poetinė ir vizualinė pagava, piešinio ir žodinio teksto gaudyklės meniškai sutramdo gausybę painių ir nesuprantamų išraiškų. Paroda veiks kelias artimiausias savaites.

Virtualias fotografijas iš renginio galima pamatyti feisbuko paskyroje „Art gallery ANIMA MUNDI“. Vakara moderavo Jurgis DieLIAUTAS.

TARP NOMINANTŲ – IR ŠIAULIUOSE KURIANČIŲ REŽISIERIŲ VARDAI

Kultūros ministerijai pateikta 120 pasiūlymų, ką apdovanoti Profesionaliojo scenos meno premijomis už 2021 metų kūrybą. Pagal kategorijas, kurios kiekvienais metais formuojamos atsižvelgiant į siūlymus, vertinimo komisija išrinks nominantus, o vėliau ir laureatus.

► Teatro apdovanojimas „Auksinis scenos kryžius“.

Premijomis siekiama įvertinti profesionaliojo scenos meno kūrėjų, tyrėjų ir kitų meno srities darbuotojų reikšmingiausius metų darbus ir išskirtinius profesinius laimėjimus. Konkurso laureatams įteikiami atminimo ženklai „Auksiniai scenos kryžiai“, o už naujų sceninės išraiškos formų paieškas – „Boriso Dauguviečio auskaras“.

Pagal nuostatus, kasmet skiriama ne daugiau kaip 17 premijų, jomis gali būti apdovanojami profesionaliojo scenos meno srities kūrėjai, tyrėjai ir kiti asmenys: režisieriai, dramaturgai, scenografai, kostiumų ir grimo, šviesų dailininkai, vaizdo menininkai, choreografai, kompozitoriai ir muzikos atlikėjai, dirigentai, aktoriai, šokėjai, baletų artistai, operos, operetės, miuziklo atlikėjai, cirko artistai, scenos meno istorikai, teoretikai, vertintojai ir kūrybinės grupės.

Atnaujinti premijų skyrimo nuostatai numato, kad Profesionaliojo scenos meno vertinimo komisija, įvertinusi atitinkamais metais gautus siūlymus, balsuodami sudaro ne daugiau penkių kandidatų kiekvienai iš nominacijų sąrašą, komisijos darbas organizuojamas visus me-

tus, o siūlymai premijoms priimami nuo kovo 28 d. iki kitų metų sausio 7 d.

Profesionaliojo scenos meno laureatai bus apdovanoti kovo 27-ąją, Tarptautinę teatro dieną, Kaune (konkreči renginio vieta tikslinama).

Kultūros ministerijai pateiktų pasiūlymų sąrašas – ir Šiauliuose kuriančių režisierių vardai:

Šarūnas Datenis nominuotas už Valstybiniame Šiaulių dramos teatre sukurtą spektaklį „#Bjaurusis ančiukas mokykloje #2121“.

Augustas Gornatkevičius – už projektą „30 metų šviesos“ Šiaulių valstybiniame kameriniame chore „Polifonija“.

Režisierė Nomeda Bėčiūtė nominuota už Šiaulių kėlėjams Frenkeliams dedikuotą kompoziciją-chorinę siuitą „Ilgesiui ir vilčiai“ kameriniame chore „Polifonija“.

Režisierius Nikolas Darnstadt – už spektaklį „Planeta EGO“ Valstybiniame Šiaulių dramos teatre.

APIE DVI PAKRAŠTINES MENO TERITORIJAS

Dr. doc. Vigmantas BUTKUS

Save laikyčiau vidutinišku, gal net kiek mažiau nei vidutinišku aktyviu meno vartotoju – nei labai tingiu, nei labai entuziastingu tradicinių bei virtualių parodų, spektaklių, koncertų ir kitokių renginių lankytoju ar stebėtoju. Vis dėlto ryžtuosi daryti tam tikrus apibendrinimus pagal tai, ką meno lauke pamačiau ir išgirdau per pastaruosius ke- liolika metų. Žinoma, daugiausia Šiauliuose.

Buvo ir yra itin daug paveikių, įdomių, meistriskų, net virtuoziskų dalykų, priverčiančių išsižiūrėti, išsiklaudyti ir susimąstyti. Tačiau dabar ne apie juos. Šįkart išskir- čiau du, man atrodo, kraštutinius. Dvi itin slidžias pa-

kraštines minėto lauko teritorijas, po kurias klajojantys menininkai ar save tokiais laikantieji nuolatos rizikuoja nuslysti ir nuslysta už jokia aiškesne tvorele nepažymėtos ribos, anapus kurios baigiasi estetikos valdos. Nepanašu, kad tos dvi pakraštinės teritorijos būtų apgyvendintos gausiai, tačiau į akis tikrai krinta.

Vieną jų pavadinčiau paaugliškuoju primityvizmu. Ne, jis neturi nieko bendra nei su paauglio pirmajai meilei nuoširdžiai parašytu, bet niekam nerodytu eilėraščiu, nei su primityviu liaudies menu ar jo elementus integruo- jančiu profesionaliuoju. Jo kilmę turbūt tiksliausia būtų sieti su kokio XX a. devintojo dešimtmečio aštuntoko pa- paišymais biologijos vadovėlyje ar ant mokyklinio suolo, o jo „suvirtinimo sakramentu“ turbūt teisingiausia būtų laikyti momentą, kai tas buvęs aštuntokas vėliau išgirdo, kad „everything goes“ ir „visi mes menininkai“.

Svarbiausi, o galbūt ir dažniausi skiriamieji šio pa- kraščio bruožai yra intensyvus aktyvistinis judesys ir jį palydinčių tarptautinių terminų rikiuotės. Kažkas papai- šoma, patapoma, pataškuojama, kažkas palipdoma, pafotografuojama, painstaliuojama, kažkaip pasiskeryčiojama, kažkas paburbuliuojama... Tada ant viršaus klijuojama etiketė-instrukcija apie neišsemiamai gilų viso to kon- ceptualumą, esą tikrai tikrai ne kiekvienas sugebėtų taip pataškuoti konceptualizavimą ar konceptualizuoti pabur- buliavimą, ir važiuojama toliau, priekyje it meno vėliavą stumiant, tarkime, kokį putplasčio priinstaliuotą (žinoma, vėlgi labai konceptualiai!) daržovių konteinerį.

Antrąją, kaip man atrodo, priešingą pakraštinę meno lauko zoną pavadinčiau pretenzingo blizgesio karalyste. Įsivaizduokite, kad jai ar bent tai jos sričiai, kuri driekiasi už slidžios minėto tvorele nepažymėtos ribos, vadovauja tradicinėje vienalytėje „Princesės ant žirnio“ ir „Sniego karalienės“ pasakų šeimoje gimęs karalaitis Elegancijus, kurio kiekviena garbana kasdien puoselėjama kone po vieną plauką, o paskutine mada šiugždančio švarkelio rankogalių sagos apdairiai suderintos su batų raištelių galus puošiančiais metaliniais spausdukais.

Elegancijaus uždavinys – akylai prižiūrėti, kad kara- lystėje gimstantys kūriniai būtų kuo panašesni į jo paties atvaizdą. Nugludinti, nuglostyti, iščiustyti, be menkiausios klaidelės, be jokio nelygumėlio, mikrotrūkimo. Kad būtų tokie kaip liežuvį gundantis tobulų formų saldiniukas, vieno kąsnio sumuštinukas su raudona uogele ant vir- šaus, kaip, – ką čia beslėpsi, sakykime tiesiai, – blizgančio žurnalo viršelis. Glotnus, be mažiausio šoną spaudžiančio žirnelio, prisimenant vienos Elegancijaus mamos patirtį, ir šaltai sterilus, prisimenant kitą jo mamą.

Šį nelinksmą rašinėlių tiesiog privalau baigti linksma gaida. Tarp anų dviejų pakraščių, t. y. aktyvistinių taba- laikų aikštelės ir persaldintų kąsniukų kepyklėlės, tęsiasi ištisas platus džiuginančio meno laukas, po kurį klajojant galima ilgam apsisėti net ties vienu Mindaugo Lukošaičio piešiniu, Uogintų performansu, Vaivos Kovieraitės-Trum- pės grafikos darbu, Remigijaus Adomaičio choro daina ar Aleksandro Ostašenkovo fotografija.

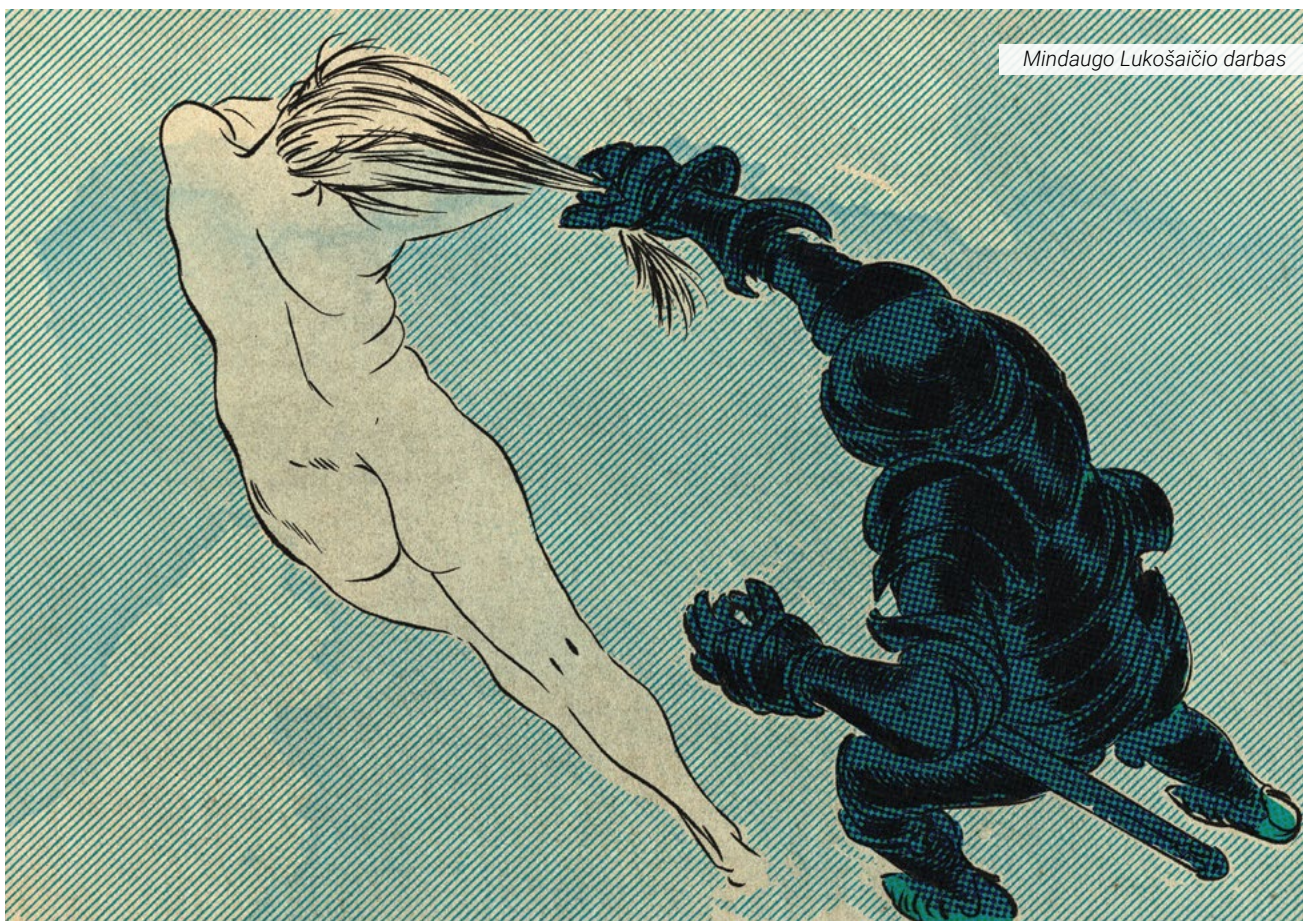
Vaivos Kovieraitės-Trumpės darbas

Uogintų performanso stopkadras

Aleksandro Ostašenkovo nuotr.

Mindaugo Lukošaičio darbas

Remigijaus Adomaičio asm. archyvo nuotr.

ALVYDAS LUKYS: „ŽMOGUS NETURI ŠAKNŲ, BET JAM JŲ REIKIA“

Ilgiau nei du mėnesius Fotografijos muziejuje buvo eksponuojama iš Šiaulių kilusio fotomenininko Alvydo Lukio fotografijų paroda „Ne tik šaknys. Pagal tėvo Juozo Lukio Sibiro archyvą“, kurioje į jautrų ir estetišką pasakojimą susijungia autoriaus augalų fotografijos iš serijos „Ars Botanica“ ir tėvo Juozo Lukio (1927–2001) atgaivintos nuotraukos iš tremties metų Sibire ir kelių pirmųjų metų, sugrįžus į Lietuvą.

► Parodoje „Ne tik šaknys. Pagal tėvo Juozo Lukio Sibiro archyvą“ į jautrų ir estetišką pasakojimą susijungia autoriaus augalų fotografijos iš serijos „Ars Botanica“ ir tėvo Juozo Lukio (1927–2001) atgaivintos nuotraukos iš tremties metų Sibire.

– **Pradėkime pokalbį nuo pažinties su jumis. Esate fotomenininkas.**

– Manęs vienas bičiulis jugoslavas paklausė: „Kam tu priklausai – fotomenininkams ar menininkams, kurie naudoja fotografiją?“. Ir pridūrė: „Neabejoju, kad antriesiems.“ Keistas dalijimasis pasaulyje: jeigu dalyvauji fotografijos salonėliuose – tai tu tik fotografijoje kapstaisi, jeigu stebi šiuolaikinio meno pasaulį – supranti, kad galėtum ir kitais dalykais užsiimti, bet daugiausia užsiimi fotografija. Turbūt save visgi laikyčiau menininku, kuris naudoja fotografiją.

– **Esate Vilniaus dailės akademijos profesorius, Fotografijos ir medijos meno katedros steigėjas. Kokią vietą fotografija užima jūsų gyvenime?**

– Pagrindinę. Kai dėstai, jau daugiau nieko nebeišėina – tai yra ir specialybė, ir hobis, ir visa kita. Karjeroje įdomiai judėjau, nes mokiausi Statybos institute Vilniuje. Fotografavau dar tada, kai mokiausi Juliaus Janonio mokykloje, Šiauliuose. Kai pradėjau mokytis institute, pačiais pirmaisiais metais susiradau fotoklubą, kuriame užsiiminėjome savišvieta. Vėliau pradėjau dirbti šalia jo – buvo tokia techninė mokyimo priemonių laboratorija. Jai reikėdavo tai fotografinės, tai kino medžiagos. Buvau įgijęs kino mechaniko teises. Pasilikau dirbti toje techninių priemonių laboratorijoje trejus metus. Po to pajutau, kad man ankšta. Pradėjau dirbti *freelanceriu*. Įstojau į Fotomenininkų sąjungą.

Įdarbino. Fotografavau meno kūrinius, rūpinaisi įvairia dokumentacija. Taip labiau susidūriau su meno pasauliu – nebe tik su fotografija, o ir daile, skulptūra, ypač tapyba. 1990 m. Grafikos katedroje atsidarė laboratorija, buvau pakviestas vedėjauti. Vėliau teko ir dėstyti. Trumpai tokia biografija. O toliau, kaip sakoma, esi ant bėgių ir važiuoji.

– **Ilgiau nei dešimtmetį plėtojate augalų stebėjimo estetika paremtą fotografijų seriją „Ars Botanica“. Kokios serijos ištakos ir kas jus traukia augalų fotografijoje?**

– Tai susiję su 2006 metų paroda, skirta paminėti Algimanto Švėgždos mirties metines. Jis man visada darė įspūdį. Buvo toks smagus nuotykis. Būdamas prie jūros, pradėjau dėti planus, ką galėčiau fotografuoti. Sugrįžęs aplankiau Algimanto Švėgždos personalinę parodą Parodų rūmuose, tuomet ŠMC dar nebuvo, ir vos neatsisėdau: buvo visos mintys nupaišęs. Jis tuomet sunkiai sirgo, gyveno Berlyne. Buvau pritrenktas, kaip kartais vizijos sutampa. Jo kūryboje daugiausia buvo augalai, jų detalės, bet tai buvo piešiniai, tapyba – ne fotografija. Lioviausiu galvoti apie augalų fotografiją, nes tai jau okupuota vieta. Visai į kitus dalykus persikėlė mintys. 2006 m. buvo A. Švėgždos mirties metinės. Pagalvojau, kad reikėtų paskirti kažką jam atminti ir padariau seriją A. Švėgždos atminimui, kurioje buvo obuoliai, česnakai – panašūs

dalykai, kaip jis darė, – baltame fone. Nors dar iki tol fotografavau baltame fone, bet tuo metu ne augalus. Atradau ką kita.

Po A. Švėgždos paminėjimo įsidiršinau. Įsigijau apleistą pastatą Molėtų rajone. Persikėlė ten mano judėjimas – studijos kūrimas. Ta gamtos aplinka... Pradėjau atidžiau žiūrėti į augalus. Jie tapo personažais. Jeigu jais anksčiau buvo daiktai, kuriuos sukūrė

virstų dialogu ar interviu. Pasirinkau tai, kas operoje vadinama choru ir solistu. Savo darbus paverčiau choru, o tėčio fotografijos, negatyvai, tapo solistais. Tas choras labiau pabrėžia tremties ir grožio, kurie atrodo nesuderinami, kontrastą.

Etnografiniu požiūriu periodas po tremties, po Stalino mirties, mažiau tyrinėtus. Dažniau kalbama apie vietas, bet nėra nagrinėjama tai, kaip tremtiniai jautėsi, grįždami į Lietuvą. Jie buvo kaip šuniui penkta koja – visiškai nereikalingi. Dažnai tokį požiūrį jausdavo. Mano gamtos vaizduose nėra tik džiugesys, juose labai daug rudens.

– **Parodos ašį sudaro jūsų tėvo istorinės nuotraukos. Kokią įtaką tėvo fotografija darė jums?**

– Vaikystėje labai konkrečiai – tiesiog užkrėtė mane. Mano estetiški siekliai keitėsi: pradžioje buvo įdomu, vėliau nebe. Mane sudomino reportažinė Lietuvos fotografijos tradicija. Domino, kaip tas stebėtojas veikia Kunčiaus, Sutkaus ar Luckaus fotografijose. Tėvo nuotraukose man nelabai patiko, kad jie pozuoja. Pozuojamoji fotografija man pasirodė svetima, neatrodė įdomi. Kai įlindau labiau į menus, supratau, kad kaip tik ta pozuojamoji fotografija ir yra labai įdomi, nes žmonės tuomet pasirodė tokie, kokie nori būti, o kokie yra, mes niekada negalime pasakyti. Galime pasakyti, kaip jie atrodo, kai nekreipia dėmesio į tave, bet tada tai nėra jie – tai yra tikrai jų pavidalai. Pozavimas kaip tik atskleidžia charakterius. Tai supratau tik vėliau, kai pažinau, kas iš tikrųjų yra tas psichologinis portretas.

– **Centrinė parodos fotografija – tai jūsų šeimos portretas, kur matyti sukaišytos į žemę ievų šakelės. Ta nuotrauka tapo atspirties tašku, vystant parodos koncepciją, ir įkvėpė daugiaprasmi pavadinimą – „Ne tik šaknys“. Apie kokias prasmes jūs kalbate?**

– Kai supratau, kad tos ievos yra nupjautos ir sukaišytos, iš karto atėjo mintis, kad jos nenatūraliai auga, yra perkeltos. Ką reiškia būti savo vietoje? Ką reiškia įleisti šaknis? Sakome „čia visa giminė“, „čia mūsų šaknys“. Tas klausimas visada yra. Žmogus yra tas, kuriam nepriklauso šaknys, bet kad ir koks nomadas būtų, kad ir kaip mėgtų turizmą, po kiek laiko namų ilgsi.

Turbūt parodų „Ne tik šaknys“ galėtų būti dešimtys – įvairiais aspektais. Žmogus, priešingai nei augalas, neturi šaknų, bet jam jų reikia. Manau, tai ir yra platesnė mintis. Aš įsitikinęs, kad kūriniai turi turėti platesnę mintį. Jeigu jos neturi, nelabai gebės užkabinti. Jie turi bendruosius dalykus pajudinti žmoguje, bet jeigu yra apie kažkokį trumpalaikį blizgutį, tuomet jie nedirbs arba, kaip sako Šiauliuose, „pasidivinsi ir nueisi“.

– **Esate kilęs iš Šiaulių, kur praleidote vaikystę ir paauglystę. Ką jums reiškia miestas?**

– Gimtos vietos, ypatingai Miško gatvė, kur praleidau vaikystę, – prisimenamos. Jei būčiau užaugęs Sauginiuose, turėjęs senelių prosenelių fermą, galbūt nebūčiau išvažiavęs. Užaugti, praleisti gyvenimą stambia-plokščia tarybiniame skruzdėlyne yra kas kita. Norisi geresnės pilnatvės. Labai neblogai jaučiuosi šalia Giedraičių – žymioje vietoje, kur lietuviai sustabdė lenkų invaziją 1920 m. Aš Lietuvą ir tą šaknų vietą suprantu kitaip nei tėvai. Žemę pradėdau suprasti kaip kultūrinę teritoriją, nebe agrikultūrinę.

Edvardo Tamošiūno nuotr.

► **Alvydas Lukys: „Parodų „Ne tik šaknys“ galėtų būti dešimtys – įvairiais aspektais. Žmogus, priešingai nei augalas, neturi šaknų, bet jam jų reikia.“**

VŠDT ATSIVERIA PROJEKTE „TEATRAS YRA IR PASTATAS“

Teatro informacijos centras pristato projektą „Teatras yra ir pastatas“ bei kviečia pasinerti į virtualias multimedijines ekskursijas po Lietuvos miestų teatrus.

Stasio Ivanausko nuotr.

► Šiaulių dramos teatro rūmai, Tilžės g. 155, Šiauliai, 1940 m.

Naujas projektas visuomenei pristato devynis teatro pastatus Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. Pasirinkta pasakojimo forma – virtuali multimedijinė ekskursija, leidžianti panirti į pastatų erdves ir istoriją per originalius kuratorių rašytus tekstus, istorinius archyvus ir brėžinius, šiuolaikines fotografijas, specialiai projektui pieštą grafinį dizainą, komandos kurtus vaizdo įrašus.

„Pasirinkome devynis teatrus penkiuose miestuose, kurie yra svarbūs šiuolaikinio teatro gyvenimui bei atspindi visą pusantro šimto metų Lietuvos teatro pastatų architektūros istorijos. Teatras, scenos menai savyje apjungia daug skirtingų žanrų: teatrą, šokį, muziką, dailę, literatūrą. Projektu „Teatras yra ir pastatas“ norime sužadinti smalsumą pačioms erdvėms, kuriose tas teatras įvyksta, parodyti jo iščias, užkulisius iš vidaus, papasakoti, kaip, kada ir kodėl šie išskirtiniai pastatai miesto audinyje atsirado ir kaip jiems sekėsi integruotis į bendrą miesto identitetą“, – sako projekto vadovė Agnė Biliūnaitė.

„Tikriausiai nėra kito Lietuvos teatro, kuris būtų taip susijęs su miesto viešąja erdve, netgi padovanojęs jai pavadinimą, kaip neoklasikinis, simetriškas 1857 m.

sudegusio teatro vietoje iškilęs dabartinis Klaipėdos dramos teatro pastatas. Dabartinis Kauno valstybinis muzikinis teatras – savyje daugybę sluoksnių talpinantis statinys, kuriame kūrėsi ne tik profesionalioji lietuviška drama, opera ir baletas, tačiau ir Lietuvos valstybė. Šiauras pagrindinis Nacionalinio Kauno dramos teatro fasadas yra tai, kas liko iš kadaise čia buvusio namo, kuriame įrengtas pasazas vesdavo prie kieme buvusių išpūdingų kino teatro rūmų“, – pasakoja Kauno ir Klaipėdos teatro pastatų kuratorius Algimantas Grigas.

Panevėžio ir Šiaulių pastatų kuratorė Lina Aleliūnaitė atskleidžia, kad dabartinio Valstybinio Šiaulių dramos teatro pastato istorija prasidėjo visai ne Šiauliuose, o tarpukario Kaune: pasirodo, Šiaulių teatras turi brolį dvynį. Tuo metu, 1941 m., neseniai susikūrusiam Panevėžio dramos teatrui iš pradžių buvo paskirti Stanislovo Montvilos teatro rūmai – buvusios mielių ir spirito fabriko dirbtuvės.

Ir tai tik keletas sakinių iš spalvingos devynių Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio teatrų pastatų istorijos.

Pranešimas spaudai

PIRMĄ KARTĄ LIETUVOJE – LITVAKŲ SKULPTORIAUS MICHAELIO BRENNERIO PARODA

Sausio 27-ąją, tarptautinę Holokausto aukų atminimo dieną, Chaimo Frenkelio viloje pradėjo veikti iš Šiaulių kilusio skulptoriaus Michaelio Brennerio (1885–1969) paroda „Michaelis Brenneris. Laisvas kritimas. Šiauliai–Niujorkas–Paryžius–Šiauliai“.

Nors menininkas yra įamžinęs ne vieną garsią asmenybę, o jo kūrybą pripažino Paryžiaus kultūros elitas, M. Brenneris meno pasaulyje yra mažai žinomas. Pirmąją jo parodą Lietuvoje organizuoja Šeduvos žydų istorijos muziejus „Dingęs šetlas“ ir Šiaulių „Aušros“ muziejus.

„M. Brenneris buvo žinomas bei labai vertinamas kitų menininkų ir litvakų, bet visgi – nebuvo garsus. Jis nenorėjo priklausyti nuo užsakovų norų ar ateinančios ir praeinančios mados, tad nerengė personalinių bei nedalyvavo bendrose parodose ir apskritai retai išleisdavo svečius į savo studiją“, – pasakoja parodos ir muziejaus „Dingęs šetlas“ ekspozicijos kuratorė Milda Jakulytė.

Ji pabrėžia, kad paroda surengta Šveicarijoje gyvenančio skulptoriaus sūnaus Joshepo Brennerio, nusprendusio tėvo skulptūras padovanoti „Dingusio šetlo“ muziejui, dėka. „Tai, kad tėvo darbai bus eksponuojami būtent Lietuvoje, Šiauliuose, man reiškia labai daug. Tai – proga man iš naujo pažinti savo tėvą“, – prisipažįsta J. Brenneris.

Chaimo Frenkelio viloje atidaromoje parodoje lankytojai išvys M. Brennerio kurtas skulptūras ir dalį eskizų. Subtilias, tapybiškas, ekspresyvumu išsiskiriančias skulptūras papildys sūnaus Joshepo poezija, kurioje atsiskleidžia menininko asmeniniai išgyvenimai ir kūrybos istorija.

M. Brenneris gimė Šiauliuose, augo kūrybingoje žydų šeimoje: tėvas ir turbūt senelis gamino antspaudus, juvelyrą bei antkapinius paminklus. Sulaukęs dešim-

ties, jis su šeima išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas (JAV), pas ten jau įsikūrusį brolį Viktorą Brennerį (žymų medalistą bei vieno JAV cento monetos kūrėją). Gyvendamas ten, M. Brenneris pasuko jam nuo vaikystės artimu meno keliu – pradėjo studijuoti žymiose Niujorko, vėliau ir Paryžiaus dailės akademijose. Jis visą gyvenimą kūrė Paryžiuje ir Niujorke, kur buvo įsteigęs savo studijas.

Gyvendamas Paryžiuje, menininkas sutiko įdomių asmenybių, kurias įamžino skulptūrose. Viena pirmųjų buvo Alistėris Kroulis – alpinistas, poetas, seksualinis revoliucionierius ar, kaip britų spauda praminė, „the wickedest man in the world“. A. Kroulį galima išvysti ir ant grupės „The Beatles“ albumo „Sgt Pepper's Lonely Hearts Club Band“ viršelio. M. Brenneriui keletą kartų pozavo rašytoja Gertrūda Stein, kiek vėliau – žymus ginekologas, Nobelio premijos nominantas ir ilgametis draugas Izidorius Rubinas. Skulptorius savo gyvenime turėjo puikią, tačiau sąmoningai neišnaudotą progą sukurti Alberto Einšteino portretą.

„Dingęs šetlas“ yra Šeduvos žydų istorijos muziejus, duris atversiantis 2023 m. „Šetlas“ jidiš kalba reiškia miestelį. Jis dingusiu vadinamas todėl, kad šetluose žydų bendruomenių jau nebėra: Lietuvoje ir visoje Rytų Europoje jos sunaikintos Holokausto metu, per Antrąjį pasaulinį karą.

Paroda veiks iki gegužės 16 d.

Šiaulių „Aušros“ muziejaus informacija

ŠIAULIŲ MENŲ MOKYKLA

TAIP KURIAMI YPATINGI DALYKAI

Septyniolikmetė Šiaulių menų mokyklos auklėtinė Rugilė Gruodytė kūrybą atrado sau pačiai netikėtai. Su pussesere nutarė juokais piešti viena kitos komiškus portretus, tačiau Rugilė pajuto, kaip gerai jaučiasi piešdama, kad jai sekasi. Taip kelionė kūrybos link ir prasidėjo.

– **Kaip pradėjai ir ką labiausiai mėgsti kurti?**

– Su pussesere nusprendėm pasieškoti kokio nors būrelio. Gūglindama tuomečiuose Moksleivių namuose, dabartinėje Šiaulių menų mokykloje, radau kūrybiškumo ugdymo studiją „Deko“. Ten ir prasidėjo mano kūrybiniai eksperimentai. Dabar išbandau kuo įvairresnes technikas, visai neseniai teko tapyti ant šilko. Labai smagu atrasti save ir sužinoti, ką dar galiu padaryti.

– **Kaip manai, kuo esi ypatinga, kuo tavo kūryba išsiskiria iš kitų?**

– Nesu įvaldžiusi jokios piešimo ar tapybos technikos. Piešiu spontaniškai, kas man krinta į galvą, kokie kyla vaizdiniai, – aš tai atkuriu ant drobės ar popieriaus. Išbandau daug ką: vieną dieną užtepu storą

dažų sluoksnį, kitą – dar priklijuoju kokią metalinę detalę ir taip atsiranda ypatingų dalykų. Niekada nebūčiau pagalvojusi, kad taip galiu.

– **Praėjusiais metais šauniai pasirodei Lietuvos mokinių technologijų olimpiadoje „Kūrybos virusas 2021“. Koks buvo tavo darbas?**

– Tai buvo pirma mano kurta rankinė. Dabar namuose turiu pasisiuvusi daugiau krepšelių ir šiek tiek mažesnių rankinių. Gamindama tą rankinę, viską dariau pati, net dirželius turėjau nusipinti, nes tokios buvo konkurso taisyklės: viskas turėjo būti kuriama ir gaminama pačių. Viską dariau namų sąlygomis, užtrauktukas buvo išimtas iš seno švarkelio, o rankinės formą laikantys lakštai – iš seno aplanko. Taip prisidėjau prie tvarumo idėjų puoselėjimo ir gamtos išsaugojimo. Juk naudojome senas detales, kurias galėjome išmesti.

– **Ką dar kuri be to, ką šiandien matome?**

– Šiuo metu dažniau siuvu, t. y. dabar daugiau stengiuosi kurti iš tekstilės, nes žadu su ja sieti ateitį. Turiu pasisiuvusi keletą suknelių, sijonų, juos dekoruoju. Kai atsibosta seni drabužiai, persiuvu, apipiešiu ar dekoruoju karo-liukais.

– **Ko palinkėtum bendraamžiams, kurie galbūt piešia pasislėpę namuose ir nedrįsta darbų parodyti?**

– Kad kažkas juos pastebėtų ir pastumėtų kurti toliau. Viskas juk taip ir prasideda.

– **Šiaulių menų mokykloje meno ir kūrybiškumo tave moko mokytoja Daiva Dominauskienė. Kaip tau ji padeda atsiskleisti?**

– Su mokytoja Daiva sutariame labai gerai. Ji manimi pasitiki ir tai leidžia man atsiskleisti. Mokytoja kartais skiria gana sunkių darbų, priverčia išbandyti vis naujų dalykų.

– **Ko norėtum palinkėti sau?**

– Sau palinkėčiau drąsos. Dažnai darbų niekam nerodau, nes labai baisu, kartais jų net nepabaigiu. Turiu svajonę – surengti savo kūrybos darbų, kai jų bus daugiau, autorinę parodą.

► **Mokytoja Daiva Dominauskienė:** „Rugilė – kūrybinga, jausminga, romantiška, nuoširdi asmenybė. Jos gebėjimas kurti – didžiausia dovana.“

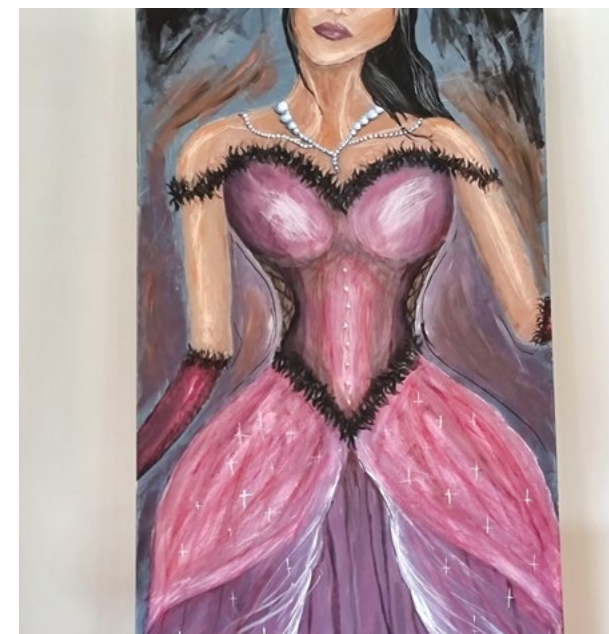
► Prieš kelerius metus pajutusi, kaip gerai jaučiasi piešdama, Rugilė nutarė lankyti piešimo būrelį. Šiaulių menų mokykloje atsiskleidė kiti kūrėjos talentai.

► Mišri technika.

► Tapyba ant šilko.

► Rugilė 10-os klasės baigimo darbui ketino pasiūti suknelę. Per karantiną negavo reikalingos medžiagos, todėl ją nupiešė. Pagrindinė mintis – kiekviena moteris gali būti pasipuošusi.

etaplius

„Kvadratas. Meno teritorija“
Nemokamas savaitraščio „Etaplius“ priedas
Leidžiamas nuo 2022 m. sausio 28 d.
Tilžės g. 74, LT-78140, Šiauliai.
Jm. k. 300618252.
PVM kodas LT100002852714.

Leidžia VŠĮ „Šiauliai plius“ kartą per mėnesį –
paskutinį kiekvieno mėnesio penktadienį.
9 000 egz.

Leidinyi platinamas kartu su
savaitraščiu „Etaplius“.
Leidinį galima rasti partnerių įstaigose.

www.etaplius.lt
Redakcija: redakcija@etaplius.lt
Reklama: reklama@etaplius.lt
Tel. 8 700 12 161.
Direktorė Giedrė Brazlauskaitė.

Vyr. redaktorė Oksana Laurutytė.
Dizainerė Emilija Sasnauskaitė.
Kalbos redaktorė Elena Monkutė.

Partneriai:

Kviesiniai autoriai:

Lietuvos dailės teoretikas,
kritikas Virginijus Kinčinaitis;
humanitarinių mokslų daktaras
docentas Vigmantas Butkus;
vizualiųjų menų asociacijos „Anima Mundi
Academy“ filosofas Jurgis Dieliautas.

„Kultūra yra plonytis sluoksnelis,
kurį gali ir lietus nuplauti.“
Erichas Marija Remarkas

**Kad lietus nenuplautų, tapkite
KVADRATO sergėtoju!**

Jūsų parama bus skirta kultūros leidiniui
„Kvadratas. Meno teritorija“ stiprinti.
Paramos sąskaita: LT567300010098028897,
AB „Swedbank“.

Kaip paskirtį nurodykite: „Parama Kvadratu“.